

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 25.01.2019
Vår ref.: 201306423-43
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tord Solvang
22959248/toso@nve.no

Oversendelse av to klager på NVEs vedtak av 28.5.2018 om tillatelse til Tjuvholfsfossen kraftverk i Grane kommune

NVEs vedtak om tillatelse til Tjuvholfsfossen kraftverk i Grane kommune er påklaget av Naturvernforbundet i Nordland og Geir Frode Elvetun (grunneier). Begge klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33. Vi kan ikke se at noen av klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 28.5.2018. Klagen oversendes derfor Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn

NVE mottok en søknad fra Clemens Kraft AS datert 16.5.2017 om tillatelse til bygging og drift av Tjuvholfsfossen kraftverk i Grane kommune. Søknaden ble sendt på offentlig høring sammen med to andre småkraftsøknader i samme kommune sommeren 2017. Sluttbefaring av prosjektet ble gjennomført 29.8.2017. NVE ga konsesjon til kraftverket i vedtak den 28.5.2018. NVE avslo samtidig søknadene om Almdalsfossen og Vesterelva kraftverk i samme vassdrag.

I vedtaket ble det gitt følgende oppsummering og konklusjon:

«Tjuvholfsfossen kraftverk vil produsere om lag 14,5 GWh i et gjennomsnittsårlig og ha en utbyggingskostnad nær gjennomsnittet for søkte småkraftverk de siste årene. I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Tjuvholfsfossen kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med relativt begrensede miljøeffekter gitt avbøtende tiltak. Ulempene kan etter vårt syn avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår og god oppfølging av anlegget i detaljplanleggingen og byggefasen.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det søkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Clemens Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Tjuvholfsfossen kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.»

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Klagene

Naturvernforbundet i Nordland klaget på NVEs vedtak i brev den 17.6.2018. Klagen utgjør tre sider, og vi ser det ikke som hensiktsmessig å gjengi den i sin helhet i dette dokumentet. Vi gjengir følgende fra klagen:

«Naturvernforbundet i Nordland vil med dette påklage konsesjonen for Tjuvholfsen kraftverk i Grane kommune. Bakgrunnen for klagen er mangelfulle artsregistreringer lagt til grunn i NVEs konsesjonsbehandling og hensynet til villaks i Vefsna-vassdraget med sideelver.

Naturvernforbundet er en medlemsorganisasjon som arbeider på dugnad for naturens sak. Vi mener at en videre småkraftutbygging vil gi stadig større negative konsekvenser i og med at såkalte «ukontroversielle» prosjekter allerede er bygget ut, og at prosjektene som gjenstår innebærer uakseptable naturinngrep. Naturvernforbundet mener at småkraftutbygging fører til nedbygging av natur på sviktende kunnskapsgrunnlag og har manglende samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Vi kan heller ikke se at hensynet til total belastning tilstrekkelig ivaretas når det tillates nye utbygginger i allerede berørte vassdrag.

(...)

På bakgrunn av de mangler vi har påvist i konsesjonsbehandlingen, ber vi om at OED tar vår klage til følge og avslår utbygging av Tjuvholfsen kraftverk i Grane kommune.»

Grunneier **Geir Frode Elvetun** klaget på NVEs vedtak i brev den 20.6.2018 fra Advokatfirmaet DSA v/Mari Kjelle vold Bryggfjeld. Klagen er på ti sider, og vi ser det ikke som hensiktsmessig å gjengi den i sin helhet her. I klagens innledning er det gitt følgende sammenfatning:

«Elvetun klager over NVEs tolkning av vannressursloven § 25. Det vises til at vilkårene for å gi konsesjon ikke er oppfylt ettersom fordelene ved tiltaket ikke overstiger ulempene. NVE har lagt til grunn uriktige tall ved beregning av kraftpotensialet for Tjuvholfsen kraftverk. Pålagt minstevannføring er beregnet kun ut fra vassdragets restvannføring uten hensyn til at en betydelig del av vassdraget allerede er overført til Røssvatnet i forbindelse med Røssåga-utbyggingen på 1950-tallet. Videre er ikke tiltakets negative påvirkning på naturmiljøet i og rundt vassdraget tilstrekkelig hensyntatt.

Subsidiært anføres at vedtaket lider av saksbehandlingsfeil som må føre til ugyldighet. Flere forhold knyttet til tiltakets negative påvirkning på naturmiljøet og Vefsna som nasjonalt laksevassdrag er ikke tilstrekkelig utredet. Tiltaket er heller ikke vurdert opp mot vannforskriftens forbud mot tiltak som forverrer tilstanden i vannforekomsten.

Det anmodes om at NVE vurderer omgjøring av vedtaket i henhold til forvaltningsloven § 33, alternativt at klagen oversendes Olje- og energidepartementet for behandling.»

Motpartens vurdering av klagene

Klagene ble oversendt søker **Clemens Kraft AS** for uttalelse, jf. forvaltningsloven § 33. NVE mottok følgende kommentarer fra søker den 20.8.2018:

«Det vises til konsesjonsvedtak av 28.05.2018 for Tjuvholfsen kraftverk fra NVE. Vi er gjort kjent med at det innen klagefristen har kommet inn to klager på konsesjonsvedtaket; fra Naturvernforbundet og Advokatfirmaet DSA as (forkortet DSA). Sistnevnte representerer grunneier Geir Frode Elvetun.

Hovedinnhold i klagene kan oppsummeres i følgende punkter som kommenteres enkeltvis:

1. Mangelfull artsregistrering (Naturvernforbundet og DSA)
2. Negativ påvirkning av akvatisk miljø, hensynet til villaks i Vefsna-vassdraget med sideelver (Naturvernforbundet og DSA)
3. Hydrologiske forhold: Krav til minstevannføring må vurderes ut fra vassdragets totale nedbørsfelt (DSA)
4. Saksbehandlingsfeil (DSA)

Ad 1: Mangelfull artsregistrering og hensynet til biologisk mangfold i kystgranskog

Clemens Kraft (forkortet CK) reagerer på følgende uttalelse fra Naturvernforbundet:

«(...) Naturvernforbundet mener på dette grunnlaget at Bioreg AS sin biomangfoldrapport bærer preg av at konklusjonene var gitt på forhånd og at firmaet har interesse av å ikke vanskeliggjøre utbyggingssøknaden til Clemens Kraft av hensyn til senere oppdrag. (...)»

Et vesentlig poeng med Biomangfold-undersøkelsen er at dette arbeidet ikke gjennomføres av tiltakshaver/søker, men av et eksternt og nøytralt fagmiljø som vurderer og konkluderer på selvstendig grunnlag. Bioreg AS er ett av flere selskaper som benyttes av CK og andre aktører i småkraftbransjen og vi vil på det sterkeste ta avstand fra eventuelle påstander om uheldige koplinger mellom utbygger og utførende biolog. Bioreg har siden 2003 utarbeidet et større antall biologisk mangfoldrapporter. Vi henviser også til hjemmesiden til Bioreg (www.bioreg.as) jf. forsiden:

(...)

DSA og Naturvernforbundet hevder også at tiltakets negative påvirkning på naturmangfoldet spesielt i kystgranskog ikke er tilstrekkelig hensyntatt. Det henvises også til nyere kartlegging i området utført av Jostein Lorås, senest i mai-juni 2018, med nye funn som er registrert i artsdatabasen. Vi mener at det bør tillegges vekt at dette arbeidet/funnene er gjort ca. ett år etter at høringsfristen gikk ut. Vi overlater til NVE og eventuelt OED å avgjøre om de påpekte forholdene skal bidra til å endre opprinnelig konsesjonsvedtak fra NVE. Vi vil også nevnte at det fra grunneierhold hevdes at det har vært drevet aktiv skogsdrift i det aktuelle området i generasjoner og i den senere tid også på den skogen som stod igjen etter en større storm i 1973. Fra grunneierhold hevdes det derfor at området domineres av yngre skog.

Ad 2: Negativ påvirkning av akvatisk miljø, hensynet til villaks i Vefsna-vassdraget med sideelver

Av klagen fra DSA fremgår det blant annet at kulpen nedenfor Almliforsen er gytested for laks. Vi mener at dette er en påstand uten god begrunnelse. Dette bekreftes også av lokalbefolkningen. Anders Gluggvasshaug opplyser at en storflom i 1961 endret landskapet på en måte som hindrer oppgang av laks opp til det naturlige vandringshinderet i Almliforsen. I sammendraget av BM-rapporten (s. 6) fremgår følgende:

«I følge Lars Sæter hos Fylkesmannens miljøavdeling er Almliforsen regnet som absolutt vandringshinder for anadrom fisk i Gluggvasselva. Siden kraftverket er planlagt plassert rett nedstrøms denne vil anadrom strekning i elva bli lite påvirket av en eventuell utbygging.»

Utover dette henviser vi til NVEs begrunnelse for konsesjonsvedtaket (s. 18) hvor følgende fremgår med hensyn til akvatisk miljø:

«Kraftstasjonen til Tjuvholfsen kraftverk er planlagt ved absolutt vandringshinder. En utbygging som omsøkt vil ved normal drift ikke påvirke vannføringen nedstrøms kraftstasjonen. Ved driftsstans i kraftverket vil imidlertid vannstanden nedstrøms kraftstasjonen kunne falle raskt, inntil vannet renner over inntaksdammen og ned elvestrengen. Dette vil kunne føre til stranding av fisk/ynge på strekningen ned til samløpet med Vefsna. Problemstillingen er synliggjort i BM-rapport og høringsuttalelser. NVE mener hensynet til anadrom fisk er viktig i vurderingen av Tjuvholfsen kraftverk. Det vil være en forutsetning for en eventuell konsesjon at det gis vilkår om etablering av omløpsventil, slik at de negative effektene ved utfall kan minimaliseres.»

CK tar dette til etterretning og vil følge opp konsesjonens krav til avbøtende tiltak om etablering av omløpsventil.

Ad 3: Hydrologiske forhold: Krav til minstevannføring må vurderes ut fra vassdragets totale nedbørsfelt

DSA hevder at det ved fastsettelse av minstevannføring for Tjuvholfsen burde vært lagt til grunn det opprinnelige nedbørsfeltet til Tjuvholfsen (233 km²) før overføring til Røssvatnet. Av NVEs begrunnelse for konsesjonsvedtaket (s. 16) fremgår følgende:

«Det naturlige nedbørsfeltet til inntakspunkt for Tjuvholfsen kraftverk utgjør om lag 233 km². I forbindelse med Røssåga-utbyggingen på 1950-tallet ble øvre deler av feltet (167 km²) overført til Røssvatnet. Opprinnelig var middelvannføringen i Gluggvasselva om lag 15 m³/s, men av dette er snaut 11 m³/s eller 73 % overført. Tjuvholfsen kraftverk vil utnytte det resterende nedbørsfeltet på 66 km² med en middelvannføring på ca. 4 m³/s.»

Vi tar NVEs vurdering til etterretning og henviser samtidig til praksis for behandling av andre konsesjonssaker i området med sammenlignbare nedbørsfelt. f.eks. Mølnbekken, Tverråga, Leirelva. Denne vurderingen vil det være opp til NVE og eventuelt OED å avgjøre, men som tiltakshaver vil det være i CKs interesse at fastsettelse av nedbørsfelt og krav til minstevannføring skjer på en konsistent måte i forhold til sammenlignbare konsesjoner i regionen.

Ad 4: Saksbehandlingsfeil

Som en samlet konsekvens av påpekte forhold hevdes det (subsidiært) fra DSA at NVEs vedtak lider av saksbehandlingsfeil; «(...) det anføres at vedtaket lider av saksbehandlingsfeil som må lede til ugyldighet ved at ulempene ved tiltaket ikke er tilstrekkelig utredet og dokumentert».

Selv om dette er en anklage som primært rammer NVE, tillater vi oss å bemerke at dette argumentet oppleves som urimelig. Behandlingen av småkraftsøknader i NVE er underlagt en omfattende prosedyre, inkludert en omfangsrik mal for søknad/biologisk mangfoldrapport, kvalitetssikring og tilbakemelding på mangler i søknaden fra NVE til søker, en offentlig høringsprosess, sluttbefaring og endelig sluttbehandling og vedtak fra NVEs side. Som søker har vi opplevd at man fra NVEs side ikke har gått på akkord med kvalitetskravene i denne saken. Det skal også tilføyes at CK i samme søknadsrunde fikk avslag på de to andre prosjektene i

samme vassdrag (Almdalsforsen og Vesterelva) og underveis i prosessen valgte å trekke søknaden på et fjerde prosjekt (Johanseterforsen).

Vi mener derfor at klagen, både ut fra forhold hver for seg og ut fra en helhetsvurdering, bør avvises.»

NVEs vurdering av klagen

NVE skal avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt (jf. forvaltningsloven § 33). Begge klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse (forvaltningsloven § 33).

NVE kommenterer nye forhold som klagerne anfører og som ikke tidligere er vurdert og forhold som bør utdypes nærmere. Forøvrig kan NVE vise til vedtak av 28.5.2018.

Fastsettelse av minstevannføring

Elvetun mener minstevannføringen skal fastsettes på bakgrunn av hele det naturlige nedbørfeltet, inkludert de 167 km² som ble overført til Røssvatn på 1950-tallet.

Behov for minstevannføring og fastsettelse av eventuell størrelse på denne gjøres på bakgrunn av en konkret vurdering i den enkelte sak, jf. vannressursloven § 10 andre ledd. I forarbeidene til samme paragraf heter det blant annet at:

«(...) I motsetning til for tiltak som er konsesjonsfrie, vil vassdragsmyndigheten under en konsesjonsbehandling ha mulighet til å fastsette vannføringskrav spesielt tilpasset vassdraget etter en avveining av alle relevante hensyn. For å sikre hensynet til verdier i vassdraget under konsesjonsvurderingen er det i annet punktum bokstav a-d gitt anvisning på viktige hensyn som det skal legges vekt på knyttet til vassdragets funksjon økologisk sett og for grunnvannsnivået. I mange vassdrag kan det i sommerhalvåret være aktuelt å fastsette vannføringskrav som er strengere enn alminnelig lavvannføring. I andre vassdrag hvor virkningene har liten eller ingen betydning sammenlignet med fordelene, kan kravene settes lavere eller frafalles helt. (...)»

Etter NVEs vurdering er det de nåværende hydrologiske forhold som må legges til grunn ved fastsettelse av minstevannføring. En slik forståelse ble lagt til grunn i NVEs behandling av søknaden Øvre Bergselvi kraftverk i Luster (200702303-108). NVEs vedtak om konsesjon til Øvre Bergselvi kraftverk ble senere stadfestet av Olje- og energidepartementet etter klagebehandling (200702303-123).

Strekningen i Gluggvasselva nedstrøms Røssåga-overføringen har ingen minstevannføring i dag, og har heller aldri hatt det. Overføringen ble satt i drift på slutten av 50-tallet, og elvestrekningen med tilhørende biologisk mangfold har tilpasset seg en situasjon hvor det kun er tilsig fra uregulert restfelt som besørger vannføringen. Etter NVEs vurdering er det ikke påvist viktige naturverdier eller landskapsverdier i tilknytning til vannstrengen på utbygd strekning for Tjuvholforsen kraftverk som skulle tilsi minstevannføring utover de størrelser som NVE har fastsatt.

Virkninger for akvatisk miljø

Elvetun hevder at kraftverket vil påvirke vannhastigheten nedstrøms kraftstasjonen, og gjennom det forringe/forverre gyte- og oppvekstsvilkår for laksen.

NVE stiller seg uforstående til klagers påstand. Kraftstasjonen til Tjuvholforsen kraftverk er planlagt ved absolutt vandringshinder for anadrom fisk. I situasjoner med normal drift blir det således ingen

endringer i vannføringen nedstrøms stasjonen sammenliknet med dagens tilstand. Sammenhengen mellom vannføring og vannhastighet er gitt ved

$$Q = v \cdot A$$

der Q er vannføring, v er vannhastighet og A er elvas tverrsnitt. Den konsesjonsgitte utbyggingen vil ikke føre til noen endringer i elveløpet nedstrøms kraftstasjonsavløpet. Følgelig blir det heller ingen endringer i vannhastigheten.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet «føre-var»-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. Etter NVEs syn blir formålet i naturmangfoldloven i praksis i varetatt gjennom de grundige prosessene og vurderingene som ligger til grunn for et konsesjonsvedtak. I NVEs vurdering av søknaden om Tjuvholforsen kraftverk er det lagt til grunn bestemmelsene i naturmangfoldloven § 4 og 5, samt §§ 8-12. Et positivt konsesjonsvedtak skal kun fattes der hvor fordelene og nytten av å gjennomføre tiltaket vurderes å være større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser, jmf vannressursloven § 25. Tiltakets virkning for naturmangfoldet er et sentralt tema i denne vurderingen.

Om kunnskapsgrunnlaget

På oppdrag fra søker har Bioreg AS gjennomført kartlegging av biologisk mangfold innenfor tiltaksområdet. Feltundersøkelser ble gjennomført den 20.8.2012, og GPS-loggen viser at mesteparten av berørt elvestreng og omsøkt vannvei ble befart. Miljøfaglig Utredning v/Helge Fjeldstad har også fortatt undersøkelser den 6.9.2012. I forbindelse med NVEs høring og behandling av søknaden foretok professor Jostein Lorås egne befaringer av tiltaksområdet. Det ble da registrert noen funn av rødlistede arter (grønnlig narrepiggsopp, kjempebarkbille og huldelav – alle NT) som ikke ble fanget opp av Bioregs AS' kartlegging. Utover dette var Lorås også generelt uenig i Bioreg AS' avgrensning og verdisetting av kystgranskog-lokaliteten «Stormobekken». Etter Lorås' vurdering har kystgranskogen trolig både større utbredelse og et rikere biologisk mangfold enn det som fremgår av Bioreg AS' kartlegging.

Både Naturvernforbundet og Elvetun mener den biologiske kartleggingen ikke holder akseptabel kvalitet, og at det derfor ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap slik at vedtak kan fattes i saken jf. naturmangfoldloven § 8.

Det følger av § 8 første ledd i naturmangfoldloven at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand samt effekten av påvirkninger. NVE bemerker at kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Naturmangfoldlovens § 8 er en konkretisering av og et supplement til forvaltningslovens alminnelige krav om at en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Etter NVEs syn er både tidsbruk og omfang for BM-kartleggingen i tråd med NVEs veileder nr. 3/09 «Kartlegging og dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk (1-10 MW)», og således innenfor rammen av det som kan forventes i slike saker. Etter det NVE kan se dreier Lorås og klagerne innvendinger seg i det vesentligste om skjønsmessig uenighet knyttet til avgrensning og verdisetting av naturtypelokaliteter. NVE vil bemerke at kartlegging av naturtyper og verdisetting av biologisk mangfold tar utgangspunkt i fastsatte kriterier (DNs håndbok 13), men at det likevel alltid vil

innebære et skjønnselement. Det er i så måte ikke uvanlig at to fagpersoner kan komme frem til forskjellig konklusjon.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jf. naturmangfoldloven § 8.

Føre var-prinsippet i naturmangfoldloven

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 9.

Vurdering av samlet belastning

Naturmangfoldloven § 10 fastsetter prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette innebærer at man må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet, slik at en kan identifisere den samlede belastningen, jf. også formuleringen i § 8 om «effekten av påvirkninger». I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep. Klagerne er uenige i NVEs vurdering av den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10.

NVE fører oversikt over alle vannkraftprosjekter, og vurderer den samlede belastningen opp mot andre kjente tekniske inngrep i de aktuelle områdene. Gluggvasselva ble sterkt regulert i forbindelse med Røssåga-utbyggingen på 1950-tallet da store deler av nedbørfeltet ble overført. En eventuell utbygging av Tjuvholforsen kraftverk vil således føre til ytterligere redusert vannføring i et vassdrag som allerede er sterkt utbygd.

Søknaden om Tjuvholforsen kraftverk ble behandlet samtidig med to andre søknader om kraftverk i samme vassdrag. NVE avsto søknadene om Almdalsforsen og Vesterelva kraftverk, hovedsakelig ut fra hensynet til samlet belastning på vassdragstilknyttet naturmangfold. For Tjuvholforsen kraftverk er imidlertid naturverdiene i liten grad tilknyttet selve vassdraget, men isteden til vegetasjon (kystgranskog) i rørgatetraseen. Kystgranskogen vil i noen grad bli berørt av anleggstekniske inngrep ved etablering av vannveien. I NVEs vedtak er virkningene for kystgranskog-lokaliteten omtalt slik:

«Kystgranskogen vil bli direkte påvirket av tekniske inngrep i forbindelse med etablering av vannvei og midlertidig anleggsvei. Totalt vil om lag to dekar (tilsvarende 10 %) av naturtypen bli berørt. Ifølge Bioreg AS er det vanskelig å bedømme i hvilken grad de to lavartene vil bli påvirket av utbyggingen. Vannveien er planlagt tvers gjennom kystgranskogen, noe som vil bidra til åpning av skogen, hvilket igjen kan føre til endring av mikroklimatiske forhold (temperatur, fuktighet). Mye av verdiene innfor lokaliteten er imidlertid knyttet til død ved og et stabilt fuktig miljø inne i selve ravinen. Disse verdiene vil trolig ikke bli vesentlig påvirket av utbyggingen, siden vannføringen i Stormobekken som ikke omfattes av utbyggingen er viktigere for disse. Vannveien vil for øvrig følge eksisterende skogsbilveg, og det er slik sett allerede en åpning i skogen.»

NVE kan ikke se at påvirkningen fra Tjuvholforsen kraftverk vil ha konsekvenser som går ut over influensområdet eller som vil ha konsekvenser for artsbestander eller naturtyper på et høyere regionalt nivå. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet, jf. naturmangfoldloven § 10.

Påstander om saksbehandlingsfeil

Klagen fra Elvetun hevder at NVE har begått flere saksbehandlingsfeil i behandlingen av søknaden. Dette gjelder:

- 3.2 Tiltakets påvirkning på naturmiljøet er ikke tilstrekkelig utredet
- 3.3 Tiltakets påvirkning på nasjonalt laksevassdrag er ikke tilstrekkelig utredet
- 3.4 Tiltakets forhold til vannforskriften og vedtatt forvaltningsplan for vassdraget

Det hevdes videre at ovennevnte enkeltvis eller i sum medfører at vedtaket er ugyldig, jf. forvaltningsloven § 41.

Ad «Tiltakets påvirkning på naturmiljøet er ikke tilstrekkelig utredet»

NVE stiller seg uforstående til klagers påstander om mangelfull utredning av konsekvenser for naturmiljøet. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jf. naturmangfoldloven § 8.

Ad «Tiltakets påvirkning på nasjonalt laksevassdrag er ikke tilstrekkelig utredet»

NVE stiller seg uforstående til klagers påstand. Det konsesjonsgitte tiltaket, med kraftstasjon ved absolutt vandringshinder for anadrom fisk og vilkår om omløpsventil, vil ikke medføre konsekvenser for anadrom strekning. Følgelig kan det heller ikke foreligge saksbehandlingsfeil med dette som grunnlag.

Ad «tiltakets forhold til vannforskriften og vedtatt forvaltningsplan for vassdraget»

I klagen fra Elvetun vises det til vannforskriften § 12 bokstav b som åpner for «ny fornybar virksomhet» som medfører forringelse av miljøtilstanden i en vannforekomst fra *svært god* til *god* tilstand. Elvetun hevder at vannforskriften § 12 bokstav a ikke er relevant for vannkraftutbygging.

NVE stiller seg undrende til klagers tolkning av vannforskriften § 12. Utbygging av vannkraftverk vil åpenbart føre til «nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflateforekomst», og sorterer slik sett inn under bokstav a. En slik forståelse støttes også av Klima- og miljødepartementets *Veiledning til bruk av vannforskriften § 12* datert 23.2.2015. I veiledningens punkt 3.3 kan vi lese følgende:

«(...) Med "nye inngrep" menes virksomhet som medfører "nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst", jf. første ledd bokstav a. Dette vil si at virksomheten endrer vannforekomstens fysiske beskaffenhet og påvirker egenskaper som vannstand, vannmengde, variasjon i vannføring, strømningsforhold osv. Eksempler på fysiske inngrep er vannkraftverk og driften av disse med oppdemming og magasinering, demninger, fraføring av vann, fylling av vei- og jernbanetraseer, havneutbygginger og deponering av masser. (...)»

I NVEs vedtak ble det gjort følgende vurdering av forholdet til vannforskriften:

«NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det

berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.»

Oppsummering

Klagene fremsetter flere påstander om mangelfullt kunnskapsgrunnlag og feil i NVEs saksbehandling. Klagerne er også uenige i NVEs skjønnsutøvelse, herunder avveiningen av fordeler og ulemper ved tiltaket. NVE vil tilbakevise at vedtaket bygger på mangelfullt kunnskapsgrunnlag. Vi vil også tilbakevise at det foreligger saksbehandlingsfeil. Etter NVEs syn har det ikke fremkommet nye opplysninger i klagen som tilsier at det opprinnelige vedtaket om konsesjon til Tjuvholforsen kraftverk bør endres. For øvrig vises det til NVEs vedtak av 28.5.2018 med vedlegg KNV-notat 5/2018 for en fullstendig saksbehandling.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 28.5.2018. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse jmfør forvaltningsloven § 33.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Advokatfirmaet DSA AS v/Mari Kjellevold Brygfeld
Clemens Kraft AS
Clemens Kraft AS v/Svein Mygland
Naturvernforbundet i Nordland